Nr. 97 Neue Jüdische Zeitung. פיעטער יאהרגאנג.

נייע ייִדישע צייטונג

ווי
„נייע יידישע צייטונג"
ווייטערע ערען
מאָנטאג
אונד דאָנערסטאג.

פּרענומעראַציאָנס-פּרייז:
נאַנציעהריג 6 גל. — קר.
האַלביעהריג 3 „ — „
פיערטעליעהריג 1 „ 50 „

ווי א רעדאַקציאָן
אונד אדמיניסטראַציאָן
בעפינדעט זיך
Schiffmannsgasse 6, Budapest.

פּרענומעראַציאָנס-פּרייז:
פיר־מאָנאַטלאַנד
נאַנציעהריג 7 גל. — קר.
האַלביעהריג 3 „ 50 „
פיערטעליעהריג 1 „ 75 „

ב"ה בודאפעסט כח אלול שנת תרמ"ד לפ"ק. Budapest, Donnerstag 18. September 1884.

פּרענומעראַציאָנס-פּרייז: נאַנציעהריג 6 גולדען — האַלביעהריג 3 גולדען — פיערטעליעהריג 1 גולדען 50 קרייצער.

צום ראש השנה.

ווי זינד ווידער אין דיא נ־יענצע אנגעקאָמען, וואָ איין יאהר פאָם אנדערן זיך שיידעט. ווי האבען ווידער איינען שחיל אונזערעס לעבענס צוריקגעלעגט אונד ווערפען איינען בליק אין דיא באהן, דיא ווי אים שיינען אונזערעס אנגעזיכטס נעוויאנדעט. ווערהענד ווי דאס ערלעבטע באַנד, דאס ערלעבטע אונגעמאך נערעגט מיט פערגעס. סענזוויס בעדרעקעט, איינען בליק אין דאס פאָן אונזערע האָפענונגען הערצליך אנסעשיקטע „נייע יאהר" ווערפען מאכטען. דאך איז דיעסער אונזערבדרייבלעכער שליישר הינדערס אונז, פאָן דער צוקונפט אויך נור דאס מינדעסטע צו זעהען. עס בליבען אונז אלזאָ בלאָס דיא וויגשע אונד נעבעטע צו דעם לענגסטען דער נעשעפטע דעס מעשנאין. דאס־וס מאָנט אין דיעזעס צייטאבשנעטט דאס ל ש נ ה ט ו ב ה ז׳ פאָן מרוזנד אונד מרוזנד לייבען; אין וואָס אונד שייס־ דרוקען ווי אונזערע פריינ־דען אונד פערוואנדטען דיא היסטעסטען ענעגנסווי־שע אים: נגליק ז׳ איזט דער רוף, דער אים עדעס יודען מורדע היטעב שאלט

נגליק ז׳? ביא דיעזעס וואָרטע שטעהען פאָר אונזערען אוגען דיא דרענענדען, קרבענדען יא־נעגדען, שווערבענדען מעשען. ביא דיעזעס וואָרטע זעהען ווד דאס נעוויהל דער וויטעגדען, לעבענד־דען, היטהנרינגען מעשענמרדע. ווי זעהען וויא דיא אדטע אויסשטרעקען, דאס דיא זעהנען צום ריסען נעשאאנגט זינד. ווי האָרען אויהרע הערצען קלאָפען פאָר זעהנזוכטיגע פערלאנגען. ווי זע־הען דיא אויסגעבלוטע בליקע, דיא ארגעפאלנען נעזיכטער. דיא נערוגצעדטען קערפּער, — אך! ווי זעהען אויך נעפאלנע בריעדער. דיא איך דער יאנד נאך דעם נגיקע נעפאלנען זינד. דיא אים דעם נגיקעס ווילנען אויהר זע־לענהיל. אים דעם אידדישען נעגעסטס ווילנען אויהר חלק לעזען הבא פערלאָרען האבען. ווי זעהען דען נראָבסטען טהיל דער מענשהיט דאס נגיק זובען. אָהנע דאס דיא ווייסטען, וואָרען דאס נגיק בעשעהט!

עס אנזט איינע אלטע וואהרהייט, אונד ווירד דאך נור ווענינ בעריקבטיגט. דאס דאס נגיק נור אים אינגערען דעם מענשען זיינען וואהרנזינען האט אונד קיינעשווג. פאָן איסען קאָמטט. דאס אללעס נאָלד אויהרס, אללע פערלען דעס מאַרענגלאנדעס, אללע אידדישען שאַטצע, אללע פרדנשטפלען ניכט נגיקליך מאַכען קאָننען. וואָדערן נור דיא שאַטצע דעס הערצענס. אין רוהיגע נעוויסען דאס בעוואוסטסיין דיא פפלנסטען זיינעס שאַנדעס ערפילנט אונד עטוואס נוטעס עטוואהן צו האבען קאָننען אללין דעס מענשען זוסאָן נגיק בעריינט! יא אם הערין דעס מענשען איזט איינע אינער־שאַפפליכע קוילנדע דעס נגיקעס אונד מיט דיעזעס אינגערען נגיקע, ווערבנדע קרן מיראָען, קרן ווייבער, קרן פיער אונד קרן וואססער אונז רוהבען מאָנן, וואנדעלן ווד זעלבסט אים אשאשעמטאלע דעס מאָדעס מיטמחנ אונד נעהאבענען הייסעס אטהעד.

ווא עס פאָן אינזערער הייליגען תורה הייסט, זא קאָנן עס אויך פאָם נגיק נגאנזס ווערדען: „עס איזט נוטס איט הייטעל. דאס דזא זאגעסט. ווער שטיגט הייזט, אונד האָרט עס אונז, דאס ווער עס האבען־ זאגרדען נאנץ נאהע האסט דזא עס אין דיינעם הערצען, אים עוויא שרייבען בעשעהדט דאס נגיק; אים ל י ע ב ע אונד מ אָ ס ס י נ. ס י י ם. ווער נוטס לעבען נאָטט. זיינען נעבענטמנ־שען, זיך זעלבסט. דער איזט נוטס נגיקליך, אונד ווענן ער דאס פערפאָגען קרחס בעזיטצט. אבער נעבען דער לעבעד מוס אויך מעסטנקיט זיין. ווער זיך זעלבסט צו זעהר דאס הייסט אונעפעסטיג לעבעט דער לעבעט קיינען אינערען מעשען. אונד אויזט נוטס גליקליך. ווער זיינע קינדער אונטעסטיג לעבעט דער זעהט אהרנזון דיא פעהלער נאך אונד ער־ציעהט זיא שלעכט.

ווער נוטס מאַסט איזט אין שייזע אונד מאָנט, דזא־ווירט זיינע נעזונדהייט אונד קאָן נוטס גליקליך זיין. וואס נוטצען אללע שאַטצע דער ערדע. ווענן דער בעזיטצער נאך אימטער מעדר האבען ווילל?

נוטס אין דיא שטוטען דעס נאָלדענען טהרא־נעס אזזט דאס גליק נעבונדען. נוטס אין דיא שאַטצע דעס ריינען. נוטס אין דזא שווערט דעס דזענדען. נוטס אין דאס ווייסטען דעס נעלעהרטען. דאס גליק מאָנן בעבענזאָגט אונטער דעם שטראהדאָנ וזא אונטער דער קיסעל דעס נאָדדענען מאלאסטס וואהרגען, אונד זעזע־מאָנן קאָנן עס אין זיך צעזעהן. ווענן ער דזא לעדדען דער ליעבע אונד מעסטנקיט בעפאלנט.

ווענן ווד נון אם הייטענגט נע אינגאדער גליק ווישען. זא מאָנען ווד אונז ווישען דזוך ליע־בע אינד מעסטקייט גלזיכיך צו ווערדען. דאס ווד ליעבען נ א ש ט ב־ה מאָן אנצעגט הערצען, אונד זיינע נעבאאט ב־פאלנען. דאס ווד ליעבען אינזע־ע נ ע ב ע נ ס ע נ ש ע ן. אהנען קין אונ־עבטס, מין ליד, פיעלמעהר נוטעס אנסהן. דאס ווד אונז ז ע ל ב ס ט ליעבען. אונד דזוך מעסטנקיט אונז ע־ראהלטען. אונד ווענן אונז אויך דער ר י כ ט ע ר ד ע ר נ א נ צ ע ן ע ר ד ע אאנד שווערעס לייד אויפערלעגט. דזוך דאס אונגערע גלזיכ ווערדען ווד ריכטער־ פאָגען. אין זאָלכעס ווד־ווישען אונד אזזטערען נעשעצטען לעזזטרן אונד דא־ביא איינע כתיבה טובה לאלת"ח לחיים!! —

דיא קאיזער־צוזאמענקונפט.

איבער דיא רייזע דעס קאיזער קאָנג פראנץ יאָזעף בעריכטעט מאן פאָלגענד עס:

מרעבעניא, 15. מעפּס. דער האָצעזע דעס דזו קאיזער פראנץ יאָזעף פיהרטע, לאנגעט הייטע פרעמס 7 אוהר הייער אן. דער קראנאָזעזער בעגריקס־ הייסאמען צעפבוצקו האטטע זזך צור בעגריסונג דעס קאיזערס אם באהנהאָף איינגעפונדען. דעי־ קאיזער פערוויילטע אין מרעבעניא 45 מינוטען אונד לענגטע דיע דיא רוסיטע אבערטסעג. אויפגעס זאמטטע דען רוסיטשען אדדען אן. דער האָצעזע פאָן צוויא מאָטיגען נעגאנגען. אבסטטעע אום 7 אוהר 50 מינוטען דיא אבטעדרייבטיטע גרעגעגע.

מעאקאוא, 15. מעפּס. דער האָצעזע מיט זר־ מאָטטעפּס פראנץ יאָזעף מראָף אום 8 אוהר 22 מי־ נוטען אין דעם פּרבטאָף נעטטאָטטען באהנהאָף פאָן גראנאָצע (דיא ערטטע רוסיטע שטאציאָן אין־ זע. מאָטטעפּס בעטראָס דען פערדאָן גלייבצוטטע מיט מינטטער נראָף קאלנאָקי אונד דעם אבערטס באראָן קוילבאָרס אונד וואורדע אם דעם קאיזערליך־רוסיטען נעגעראל אדיוטאנטען פרטטען וטטטענגטטיין, וועלבער מיט דעם אדיוטאנטען גע־ נעראל פוטטען אונד דעם פלעגעל אדיוטאנטען גע־ נעראל בייטענדאָרף זע. מאָטטעפּס ערוואָרטעטע, בעגרטטס. זע. מאָטטעפּס אבגעקומען אונד נאָך דעם עהרענבעגרייטונגען דער פאָן קיעוו נאך גראנאָצע בע־ שען. דער איזט נוטס גליקליך. אונד ווענן ער דאס פערפאָגען קרחס בעזיטצט. אבער נעבען דער לעבעד מוס אויך מעסטנקיט זיין. ווער זיך זעלבסט צו זעהר דאס הייסט אונעפעסטיג לעבעט דער לעבעט קיינען אינערען מעשען. אונד אויזט נוטס גליקליך. ווער זיינע קינדער אונטעסטיג לעבעט דער זעהט אהרנזון דיא פעהלער נאך אונד ער־ ציעהט זיא שלעכט.

ווער נוטס מאַסט איזט אין שייזע אונד מאָנט, דזא־ווירט זיינע נעזונדהייט אונד קאָן נוטס גליקליך זיין. וואס נוטצען אללע שאַטצע דער ערדע. ווענן דער בעזיטצער נאך אימטער מעדר האבען ווילל?

נוטס אין דיא שטוטען דעס נאָלדענען טהרא־ נעס אזזט דאס גליק נעבונדען. נוטס אין דיא שאַטצע דעס ריינען. נוטס אין דזא שווערט דעס דזענדען. נוטס אין דאס ווייסטען דעס נעלעהרטען. דאס גליק מאָנן בעבענזאָגט אונטער דעם שטראהדאָנ וזא אונטער דער קיסעל דעס נאָדדענען מאלאסטס וואהרגען, אונד זעזע־מאָנן קאָנן עס אין זיך צעזעהן. ווענן ער דזא לעדדען דער ליעבע אונד מעסטנקיט בעפאלנט.

ווענן ווד נון אם הייטענגט נע אינגאדער גליק ווישען. זא מאָנען ווד אונז ווישען דזוך ליע־ בע אינד מעסטקייט גלזיכיך צו ווערדען. דאס ווד ליעבען נ א ש ט ב־ה מאָן אנצעגט הערצען, אונד זיינע נעבאאט ב־פאלנען. דאס ווד ליעבען אינזע־ע נ ע ב ע נ ס ע נ ש ע ן. אהנען קין אונ־עבטס, מין ליד, פיעלמעהר נוטעס אנסהן. דאס ווד אונז ז ע ל ב ס ט ליעבען. אונד דזוך מעסטנקיט אונז ע־ראהלטען. אונד ווענן אונז אויך דער ר י כ ט ע ר ד ע ר נ א נ צ ע ן ע ר ד ע מאנד שווערעס לייד אויפערלעגט. דזוך דאס אונגערע גלזיכ ווערדען ווד ריכטער־ פאָגען. אין זאָלכעס ווד־ווישען אונד אזזטערען נעשעצטען לעזזטרן אונד דא־ביא איינע כתיבה טובה לאלת"ח לחיים!! —

דיא קאיזער־צוזאמענקונפט.

איבער דיא רייזע דעס קאיזער קאָנג פראנץ יאָזעף בעריכטעט מאן פאָלגענד עס:

מרעבעניא, 15. מעפּס. דער האָצעזע דעס דזו קאיזער פראנץ יאָזעף פיהרטע, לאנגעט הייטע פרעמס 7 אוהר הייער אן. דער קראנאָזעזער בעגריקס־ הייסאמען צעפבוצקו האטטע זזך צור בעגריסונג דעס קאיזערס אם באהנהאָף איינגעפונדען. דעי־ קאיזער פערוויילטע אין מרעבעניא 45 מינוטען אונד לענגטע דיע דיא רוסיטע אבערטסעג. אויפגעס זאמטטע דען רוסיטשען אדדען אן. דער האָצעזע פאָן צוויא מאָטיגען נעגאנגען. אבסטטעע אום 7 אוהר 50 מינוטען דיא אבטעדרייבטיטע גרעגעגע.

מעאקאוא, 15. מעפּס. דער האָצעזע מיט זר־ מאָטטעפּס פראנץ יאָזעף מראָף אום 8 אוהר 22 מי־ נוטען אין דעם פּרבטאָף נעטטאָטטען באהנהאָף פאָן גראנאָצע (דיא ערטטע רוסיטע שטאציאָן אין־ זע. מאָטטעפּס בעטראָס דען פערדאָן גלייבצוטטע מיט מינטטער נראָף קאלנאָקי אונד דעם אבערטס באראָן קוילבאָרס אונד וואורדע אם דעם קאיזערליך־רוסיטען נעגעראל אדיוטאנטען פרטטען וטטטענגטטיין, וועלבער מיט דעם אדיוטאנטען גע־ נעראל פוטטען אונד דעם פלעגעל אדיוטאנטען גע־ נעראל בייטענדאָרף זע. מאָטטעפּס ערוואָרטעטע, בעגרטטס. זע. מאָטטעפּס אבגעקומען אונד נאָך דעם עהרענבעגרייטונגען דער פאָן קיעוו נאך גראנאָצע בע־

צום ראש השנה.

ווי זינד ווידער אין דיא נ־יענצע אנגעקאָמ־ מען, וואָ איין יאהר פאָם אנדערן זיך שיידעט. ווי האבען ווידער איינען שחיל אונזערעס לעבענס צוריקגעלעגט אונד ווערפען איינען בליק אין דיא באהן, דיא ווי אים שיינען אונזערעס אנגעזיכטס נעוויאנדעט. ווערהענד ווי דאס ערלעבטע באַנד, דאס ערלעבטע אונגעמאך נערעגט מיט פערגעס. סענזוויס בעדרעקעט, איינען בליק אין דאס פאָן אונזערע האָפענונגען הערצליך אנסעשיקטע „נייע יאהר" ווערפען מאכטען. דאך איז דיעסער אונזערבדרייבלעכער שליישר הינדערס אונז, פאָן דער צוקונפט אויך נור דאס מינדעסטע צו זעהען. עס בליבען אונז אלזאָ בלאָס דיא וויגשע אונד נעבעטע צו דעם לענגסטען דער נעשעפטע דעס מעשנאין. דאס־וס מאָנט אין דיעזעס צייטאבשנעטט דאס ל ש נ ה ט ו ב ה ז׳ פאָן מרוזנד אונד מרוזנד לייבען; אין וואָס אונד שייס־ דרוקען ווי אונזערע פריינ־דען אונד פערוואנדטען דיא היסטעסטען ענעגנסווי־שע אים: נגליק ז׳ איזט דער רוף, דער אים עדעס יודען מורדע היטעב שאלט

נגליק ז׳? ביא דיעזעס וואָרטע שטעהען פאָר אונזערען אוגען דיא דרענענדען, קרבענדען יא־נעגדען, שווערבענדען מעשען. ביא דיעזעס וואָרטע זעהען ווד דאס נעוויהל דער וויטעגדען, לעבענד־דען, היטהנרינגען מעשענמרדע. ווי זעהען וויא דיא אדטע אויסשטרעקען, דאס דיא זעהנען צום ריסען נעשאאנגט זינד. ווי האָרען אויהרע הערצען קלאָפען פאָר זעהנזוכטיגע פערלאנגען. ווי זע־הען דיא אויסגעבלוטע בליקע, דיא ארגעפאלנען נעזיכטער. דיא נערוגצעדטען קערפּער, — אך! ווי זעהען אויך נעפאלנע בריעדער. דיא איך דער יאנד נאך דעם נגיקע נעפאלנען זינד. דיא אים דעם נגיקעס ווילנען אויהר זע־לענהיל. אים דעם אידדישען נעגעסטס ווילנען אויהר חלק לעזען הבא פערלאָרען האבען. ווי זעהען דען נראָבסטען טהיל דער מענשהיט דאס נגיק זובען. אָהנע דאס דזא ווייסטען, וואָרען דאס נגיק בעשעהט!

עס אנזט איינע אלטע וואהרהייט, אונד ווירד דאך נור ווענינ בעריקבטיגט. דאס דאס נגיק נור אים אינגערען דעם מענשען זיינען וואהרנזינען האט אונד קיינעשווג. פאָן איסען קאָמטט. דאס אללעס נאָלד אויהרס, אללע פערלען דעס מאַרענגלאנדעס, אללע אידדישען שאַטצע, אללע פרדנשטפלען ניכט נגיקליך מאַכען קאָننען. וואָדערן נור דיא שאַטצע דעס הערצענס. אין רוהיגע נעוויסען דאס בעוואוסטסיין דיא פפלנסטען זיינעס שאַנדעס ערפילנט אונד עטוואס נוטעס עטוואהן צו האבען קאָننען אללין דעס מענשען זוסאָן נגיק בעריינט! יא אם הערין דעס מענשען איזט איינע אינער־ שאַפפליכע קוילנדע דעס נגיקעס אונד מיט דיעזעס אינגערען נגיקע, ווערבנדע קרן מיראָען, קרן ווייבער, קרן פיער אונד קרן וואססער אונז רוהבען מאָן, וואנדעלן ווד זעלבסט אים אשאשעמטאלע דעס מאָדעס מטחנ אונד נעהאבענען הייסעס אטהעד.

ווא עס פאָן אינזערער הייליגען תורה הייסט, זא קאָנן עס אויך פאָם נגיק נגאנזס ווערדען: „עס איזט נוטס איט הייטעל. דאס דזא זאגעסט. ווער שטיגט הייזט, אונד האָרט עס אונז, דאס ווער עס האבען־ זאגרדען נאנץ נאהע האסט דזא עס אין דיינעם הערצען, אים עוויא שרייבען בעשעהדט דאס נגיק; אים ל י ע ב ע אונד מ אָ ס ס י נ. ס י י ם. ווער נוטס לעבען נאָטט. זיינען נעבענטמנ־

שען. זיך זעלבסט. דער איזט נוטס נגיקליך. אונד ווענן ער דאס פערפאָגען קרחס בעזיטצט. אבער נעבען דער לעבעד מוס אויך מעסטנקיט זיין. ווער זיך זעלבסט צו זעהר דאס הייסט אונעפעסטיג לעבעט דער לעבעט קיינען אינערען מעשען. אונד אויזט נוטס גליקליך. ווער זיינע קינדער אונטעסטיג לעבעט דער זעהט אהרנזון דיא פעהלער נאך אונד ער־ ציעהט זיא שלעכט.

ווער נוטס מאַסט איזט אין שייזע אונד מאָנט, דזא־ווירט זיינע נעזונדהייט אונד קאָן נוטס גליקליך זיין. וואס נוטצען אללע שאַטצע דער ערדע. ווענן דער בעזיטצער נאך אימטער מעדר האבען ווילל?

נוטס אין דיא שטוטען דעס נאָלדענען טהרא־ נעס אזזט דאס גליק נעבונדען. נוטס אין דיא שאַטצע דעס ריינען. נוטס אין דזא שווערט דעס דזענדען. נוטס אין דאס ווייסטען דעס נעלעהרטען. דאס גליק מאָנן בעבענזאָגט אונטער דעם שטראהדאָנ וזא אונטער דער קיסעל דעס נאָדדענען מאלאסטס וואהרגען, אונד זעזע־מאָנן קאָנן עס אין זיך צעזעהן. ווענן ער דזא לעדדען דער ליעבע אונד מעסטנקיט בעפאלנט.

ווענן ווד נון אם הייטענגט נע אינגאדער גליק ווישען. זא מאָנען ווד אונז ווישען דזוך ליע־ בע אינד מעסטקייט גלזיכיך צו ווערדען. דאס ווד ליעבען נ א ש ט ב־ה מאָן אנצעגט הערצען, אונד זיינע נעבאאט ב־פאלנען. דאס ווד ליעבען אינזע־ע נ ע ב ע נ ס ע נ ש ע ן. אהנען קין אונ־עבטס, מין ליד, פיעלמעהר נוטעס אנסהן. דאס ווד אונז ז ע ל ב ס ט ליעבען. אונד דזוך מעסטנקיט אונז ע־ראהלטען. אונד ווענן אונז אויך דער ר י כ ט ע ר ד ע ר נ א נ צ ע ן ע ר ד ע מאנד שווערעס לייד אויפערלעגט. דזוך דאס אונגערע גלזיכ ווערדען ווד ריכטער־ פאָגען. אין זאָלכעס ווד־ווישען אונד אזזטערען נעשעצטען לעזזטרן אונד דא־ביא איינע כתיבה טובה לאלת"ח לחיים!! —

דיא קאיזער־צוזאמענקונפט.

איבער דיא רייזע דעס קאיזער קאָנג פראנץ יאָזעף בעריכטעט מאן פאָלגענד עס:

מרעבעניא, 15. מעפּס. דער האָצעזע דעס דזו קאיזער פראנץ יאָזעף פיהרטע, לאנגעט הייטע פרעמס 7 אוהר הייער אן. דער קראנאָזעזער בעגריקס־ הייסאמען צעפבוצקו האטטע זזך צור בעגריסונג דעס קאיזערס אם באהנהאָף איינגעפונדען. דעי־ קאיזער פערוויילטע אין מרעבעניא 45 מינוטען אונד לענגטע דיע דיא רוסיטע אבערטסעג. אויפגעס זאמטטע דען רוסיטשען אדדען אן. דער האָצעזע פאָן צוויא מאָטיגען נעגאנגען. אבסטטעע אום 7 אוהר 50 מינוטען דיא אבטעדרייבטיטע גרעגעגע.

מעאקאוא, 15. מעפּס. דער האָצעזע מיט זר־ מאָטטעפּס פראנץ יאָזעף מראָף אום 8 אוהר 22 מי־ נוטען אין דעם פּרבטאָף נעטטאָטטען באהנהאָף פאָן גראנאָצע (דיא ערטטע רוסיטע שטאציאָן אין־ זע. מאָטטעפּס בעטראָס דען פערדאָן גלייבצוטטע מיט מינטטער נראָף קאלנאָקי אונד דעם אבערטס באראָן קוילבאָרס אונד וואורדע אם דעם קאיזערליך־רוסיטען נעגעראל אדיוטאנטען פרטטען וטטטענגטטיין, וועלבער מיט דעם אדיוטאנטען גע־ נעראל פוטטען אונד דעם פלעגעל אדיוטאנטען גע־ נעראל בייטענדאָרף זע. מאָטטעפּס ערוואָרטעטע, בעגרטטס. זע. מאָטטעפּס אבגעקומען אונד נאָך דעם עהרענבעגרייטונגען דער פאָן קיעוו נאך גראנאָצע בע־

זעלבען וואך. דאס 47 פערזאנען זיינען אויסגעדרייט 10 וועגען נעוואלטשטעטיגקייט נעגען דיא פאליציי, 7 וועגען פערגעהענס נעגען דיא דשלעכטיגקייט אונד 50 וועגען אויסגעריסונגען נעגען דיא אגענטליכע רוהיגע אונטער אנגלאנד געשטעללט וואר דען. דיא נעזאמטסצאהל דער אנגעקלאגטען בעטראגט דאס הער 114. דא אין אויסגעדרייט פאללען באם דער בו. דאפעסטער קאם. נעריכטסהאף כאפעסטענס אונד אונד עס זעהר כאפטשטעליג ווערע. זעטטמליכע אנגעקלאגטע אונד צייגען נאך בודאפעסט קאמען צו לאסטען, ווירד זיך וואהרשיינליך אין דעלעגיר. טער סענאט דעם בודאפעסטער. נעריכטסהאפעס בעדיעס פערהאנדלונג דעזעס פראצעססעס נאך קאלאשא בעגעבען.

* (פינגעטלעגשען.) פאר איינגען מאנגען לאנגטע באם אויסשטסס דעם אונגאריישען פערריינעס אין ניי-יארק ביא דער דעזיגען שטארק. דעמאקראטישען דיא אגיטיעג איי. דאס אים „פיר. נעטטלעגשע“ אין אויפהיר פרשיעגען זייא. אין וועל. בעם אום איינזעהרונג באן ביכערן פיר דיא ביבליא. מהעם דעם „ניי-יארקער אינגאריישען פערריינעס קרוזבוג ווירד אונד דאס אין אלגעלע דעזעס אויפרזעהן אויך באן פערשיעדענען דייטשן ביכער אין. נעשיקט וואהרדען זיינן, וועלכע אבער בין יעצט — סראגען וועדערהאלטער אויפאדרעדונג — איהרעם בעטרטמענטמיטגעגעבען נאך ניכט צוגעפיהרט וואהרדען. דער אונגאריישע פערריין אין ניי-יארק וואנדסט דך וועדערהאלט בריעפליך אין דען רע. דאקטער דעם „פינגעטלעגשע“, יולוס וועדרהאוזר. אם איינזעהונג דער ביכער. עדרעלט עדאך קיינע אנטווארט אונד וואר דאהער בעטסטענס. אוך דעם וועגע דער פאליציא זיינע אנשטרענגונגען בעלעגען צו מאכען. דיא אנצייגע דעם נעגאנגענען פערריינס וואהרדע דער בודאפעסטער קאם. שטאאטסאנוואלט. שאפט אבערטטטעלס. אם דיעזע אנגעלעגענהייט מיט דער בעריכט נעגען יולוס וועדרהאוזר אונד נעגאכטן פאליציינען שטראזאכע צו פערזאיגען.

* (צום צענלעדער שקאנדאל.) דיא נעגען דזנטער ششאטאר אונד נעגאכטען אדם אנלאכט דער אים אפייל ל. אין קעשקעמעט פארגעפאלענען שקאנדאלע אינגעלייטעטע שטראפזאכע ווירד מיט אינער עלטערן שטראזאכע ششאר מארס (וועגען פערלייטונג דעם שולאינسپעקטארס מאמבה), פראיינגס ווערדען. אמט ווירד אויך דער צענלעדער שקאנדאל פאר דעם קאם. נעריכטסהאף פיר דען פעסטער לאנדבעצירק פערהאנדעלט ווערדען.

אנצייגע.

איך בעעהרע מיך דעם העטעל מיינען געעהרטען גלויבענסבריעדערן אנצוצייגען, דאס איך מיר אין בודאפעסט, פעסטאנאסט נו 3 בעגעגעערדע

איין נאסנזהויז עראפפנעט האבע.

וועלבעס אנטער שטרענגסטער אויפזיכט. זאוואהל אים בעצוג אוך בשרות אלס אוך ריינלכקייט נע. לייסט ווירד אונד מיט זעהר ערטסטמען פרייזען.

איך ערזוכע מיינע יידישע גלויבענסבריעדער דאזעלבסט, וואנן זיא נאך דער היפשטאדט קאם. מען מיך בעזוכען צו וואללען.

האבאכטונגספאל

סאלאמאן שווארטץ

געוועזענער טיטא. עסלאריי שאכטער.

לאמטא-ציעהונג פאם 13. סעפטעמבער.

בודאפעסט	75	35	18	67	13
לינץ	45	61	56	50	61
טריעסט	45	70	39	71	70

פראנזוזישע-סלאטעריע רעזולטאטע:

יקותיאל הלוי לעדערער.

נעשעפטסבעריכט

דער לעטצטען וואכע.

נעטרייד-נעשעפט. פאן יוויצען וואר. דען 90,000 מעטער פערקויפט צום פרייז פאן 7.50 ביז 8.30 גולד.

קארן 6.80—7.05 גולדען.

נערסטע פוטטערוואארע 6.00—6,30 גול. מאלצ. וואארע 7.00—9,60 גול.

חאפער 5.90—6.30 גול.

קוקורוץ 6.40—6,50 גולד

רעפס קאמל 10.50—12.25 גול.

רעפסקוכען 6.00 גול.

ריבאל האנפלס ראסטיגס —.35 גול. פר 100 קילאגראם.

מאהן, ווייסער —.24 גול. בלייער גול. 26—28.00

קיסמעל 25—26.00 גול.

אנבר-זוקען —.— גול.

וואכס האנדיר 74—75 גולד.

קנאפפערן אונגאריש פרייס 14.00 16.50 גולדען.

ווינשטיין —.55—63 גו. ין נאך קוואליטעט.

ערד-עפעל לפטר 100 קילאגראם 2.40—2.70 גולדען.

האנף נעלייטערטער 34—35.00 גול.

צוקערשקען. נאכט פלאטען 21,42 פל. פר. בשעל 12.50 פל. אב בודאפעסט.

צוקערשקענסם (לעקוואר) פלאטאנישער 18,25—20 גולדען.

מעהל-פרייס פר באללען צו 100 קילאגראם אב בודאפעסט, נומ:

8½	8	7	6	5	4	3	2	1	0								
9.80	11.00	11.80	12.70	13.60	14.40	15.20	16.00	16.50	17,00								

גולדען.

קליי פ שטיג 4.30 גול. נראבע 4.60 גול.

שפיריטוס. ראטוואארע אן ראסיגע 27.50—.— ען נאס 28.50 פל. אין קאננען —.28.00 פל. פרס. הנפגיג-שפיריטוס 32.50—31.25, ראסיגער 30.25—30.75 פל. פר 10000 ליטער-פרעצענט, אהנע פאס. קרסטע קאסטען.

מעראלעאום אמעריקאנישעס אונפעראלעס 24.50 גול. פר 100 קילא.

בודאפעסטער באָרזענבוריז פאָם 13. סעפטעמבער.

לאזע.	קר.	פל.
1854 4 פרעצענטיגע שטאאטסלאזע	124	25
1860 „ נאכגע לאזע	134	25
1860 „ האלבע	145	—
1864 שטאאטסלאזע צו 100 גולדען	168	75
1864 „ צו 50	169	00
קרעדיטלאזע	176	75
אונגאר-אוסטטרייכישע-לאזע	115	50
אונגאר. פרעטער-לאזע צו 100 גולדען	114	—
האלבע צו 50 גולדען	116	00
פרעמדאל-	115	10
ווינער קאמונאל	125	75
פרעטער צו 100 גולדען	128	—
קאָמָע רענטפיטיגע	89	—
פרקען	21	00
אינסברוקער	19	00
כלאר צו 40 גולדען	43	—
בענלגווייטש „ 10 „	19	—
קראקויער „ 20 „	18	50
אָנגער „ 20 „	41	5
פלאסס „ 40 „	38	25
וודאפעס „ 10 „	19	00
כאלם „ 40 „	55	—
לעטווערער „ 20 „	23	50
סט. גענואיס „ 40 „	49	75
מאגיס-וויר „ 20 „	23	—
וואלדשטיין „ 20 „	29	—
ווינדישגרעץ „ 20 „	38	60
לאראכער לאזע „ 20 „	23	—

ווערטה-פאפיערע.	קר.	פל.
אונגאריש גאלדרענטע	92	35
אונגאריש אמעריקאנישע	88	45
אונגאריש נרונדענטלאסטונגען	101	00
טעמעשער-באנאטער	101	50
דענגבוריגער	101	25
גאליציער	100	—
בוקאוינער	101	—
אונגאריש אינזולאנד-אנלעהען	142	50
ווייגעהענס-אבלאזונגס-אנלייהען	99	—
סאאגשיריגע דער אונגאריש נארנקרע-דיס-אנשאלדס צו 5½ פרעצענט	101	75
דעמאל דער אונג. הומאטה.-באנק צו 5½%	101	50
דעמאל אלגעמע. נאדענקרעדיט צו 5½%	101	50
דעמאל צו 5 פרעצענט	98	25
דער אונגאריש-גאליצישען	98	50
דער נארדבאהנבאהן	97	—
אסטרייכישע קרעדיט-אקציען	297	70
אונגאריש קרעדיט-אקציען	296	25
טרביטש 3% אנלעהען	30	00
נעלד-קוריז.		
ווילבער-אשא	100	—
דוקאטען	5	76
אסטרייכיש-אונגאריש 8-גולדען-גאלד- שטיק (20 פראנקס)	9	66
נאפאלעאונאר	9	93
דייטשע ריכסבאנקנאטען	59	55
20 פראנק-שטיק	11	92
רוסישע אסיגנאציאנען	1	22

פרוכטפרייז דער קארנדאללע פאם 13. סעפטעמבער.

פרוכטע	מינימום	מאקסימום	שער 100 קילאגראם	קיל אגראם
קאָרן	75		—.—	—.—
נערסטע מאלץ	76	8.00	7.95	6.90— 6.70
נערסטע פוטטער	77	8.05	8.00	9.70— 8.30
	78	8.15	8.10	6.60—6.30
האפער	79	8.25	8.20	6.15—6.00
קוקורוץ באנאטער	80	8.35	8.30	6.75—6.70
אנדערע	81	—.—	—.—	6.70—6.65
ווייץ ראהער	—			8.20—7.75
ווייצען	75		—.—	—.—
	76	7.95	7.90	8.77
	77	8.05	8.00	8.56
	78	8.15	8.10	8.38
	79	8.25	8.20	5.71
	80	8.40	8.35	—.—
	81	—.—	—.—	6.30
				6.14
				12.53
רעפס	75		—.—	—.—
	76	8.05	8.00	
	77	8.15	8.10	
	78	8.25	8.20	
	79	8.35	8.30	
	80	8.45	8.40	
	81	—.—	—.—	

הילזענפרייטע	מינימום	מאקסימום	בין 100 קיל.
טיאלען	8.50	10.00	
ווערענבאהנען	11.00	11.50	
לינזען	12.00	18.—	
ערבזען	9.50	12.00	
הירזעבוין ואפס זאק	11.50	12.00	
מאק. נרייטר 27 פל., בלוי האנאמאסן	27.—	31.—	
	12.75	13.—	

אינגאלשטעטער (חלב)	47.—	48,00	גול.
שטעגערוואלדער. צוקער ראפינאד		40.50	פל.
מעהרע 38.00 פל. מעל 36,00 פל. וויינפעל-צוקער		41.00	גול.
הילזענפרייטע: נאכט וויינפ מאהנען		9.25	10.50 פל.
בריינע באהנען 9.00 ביז 9.50 פל. צוויבעל		10.75	11.50—10.75 פל.
נעשפאקט 6.50—7.00 פל. ערבזען		9.00	11.00—9.00 פל.
לינזען 9.00—14.50 פל. נעשעלבט		18.00	פל. יי נאך קוואליטעט. הירזע —.— פל. הירזעבוין 11.50
12.50 פל. (אללעס פר 100 קילאגר.)			
הייסע. ווי נאפיזען —.— אונגאריש קוק.			
הייסע 108—110 גול. אכטעגאריש פראקענע 114—110, גול.			
ראסטייש 90.00—80.00 גול. — קאלב-פעללע אונד קאסע			
210—215 גול. פר. 56 קילא.			
קאלב-פעללע, בריינע 450—475 גולד. נע.			
נערבטע 380—385 גול.			
שאפ-פעללע, אין אריגער וואכע הארדען			
שטיק פרישע נאסטגען פערקויפט. אונד צוואר			
דייטשוואלליגע 80—3.80 גול. דאס מאאר: פרכיטש			
אונד בולגאריש 1.20—1.30 גולד פר 100 שטיק: פר.			
קישע אונד נאפגיטש 35—36 גולד. — באנאטער צינאא			
28,27 פל. — אללעס פר 56 קילא.			
וואללע, דער נוטאמטומאטע איבער 4000			
מס עצר. אונד צוואר — מס עצר מטפעלטיגע			
טוכוואללען —.— פל. 50 מס עצר נרינגעריג איי.			
שוהן —.— פל. 100 מס עצר מטפעלע איישוהן			
70—75 פל. 150 מס עצר נרבזיגס-צווישיר הינטע.			
וואללע 62—63 פל. 50 מס עצר פרוס-צווישיר ווי.			
פר. אונד אפטעראלע 68—75 פל. — מס עצר			

אינגאלשטעטער (חלב) 47.—48,00 גול.

שטעגערוואלדער. צוקער ראפינאד 40.50 פל. מעהרע 38.00 פל. מעל 36,00 פל. וויינפעל-צוקער 41.00 גול.

הילזענפרייטע: נאכט וויינפ מאהנען 9.25 10.50 פל. בריינע באהנען 9.00 ביז 9.50 פל. צוויבעל 10.75—11.50 פל. נעשפאקט 6.50—7.00 פל. ערבזען 9.00—11.00 פל. נעשעלבט 14.50 פל. לינזען 9.00—18.00 פל. יי נאך קוואליטעט. הירזע —.— פל. הירזעבוין 11.50 12.50 פל. (אללעס פר 100 קילאגר.)

הייסע. ווי נאפיזען —.— אונגאריש קוק. הייסע 108—110 גול. אכטעגאריש פראקענע 114—110, גול. ראסטייש 90.00—80.00 גול. — קאלב-פעללע אונד קאסע 210—215 גול. פר. 56 קילא.

קאלב-פעללע, בריינע 450—475 גולד. נע. נערבטע 380—385 גול.

שאפ-פעללע, אין אריגער וואכע הארדען שטיק פרישע נאסטגען פערקויפט. אונד צוואר דייטשוואלליגע 80—3.80 גול. דאס מאאר: פרכיטש אונד בולגאריש 1.20—1.30 גולד פר 100 שטיק: פר. קישע אונד נאפגיטש 35—36 גולד. — באנאטער צינאא 28,27 פל. — אללעס פר 56 קילא.

וואללע, דער נוטאמטומאטע איבער 4000 מס עצר. אונד צוואר — מס עצר מטפעלטיגע טוכוואללען —.— פל. 50 מס עצר נרינגעריג איי. שוהן —.— פל. 100 מס עצר מטפעלע איישוהן 70—75 פל. 150 מס עצר נרבזיגס-צווישיר הינטע. וואללע 62—63 פל. 50 מס עצר פרוס-צווישיר ווי. פר. אונד אפטעראלע 68—75 פל. — מס עצר

אנצייגע.

איך בעעהרע מיך דעם העטעל מיינען געעהרטען גלויבענסבריעדערן אנצוצייגען, דאס איך מיר אין בודאפעסט, פעסטאנאסט נו 3 בעגעגעערדע

איין נאסנזהויז עראפפנעט האבע.

וועלבעס אנטער שטרענגסטער אויפזיכט. זאוואהל אים בעצוג אוך בשרות אלס אוך ריינלכקייט נע. לייסט ווירד אונד מיט זעהר ערטסטמען פרייזען.

איך ערזוכע מיינע יידישע גלויבענסבריעדער דאזעלבסט, וואנן זיא נאך דער היפשטאדט קאם. מען מיך בעזוכען צו וואללען.

האבאכטונגספאל

סאלאמאן שווארטץ

געוועזענער טיטא. עסלאריי שאכטער.

Herausgeber und verantwortl. Redacteur: Carl Lederer

Druck von Markus Neuer Budapest, Franz-Josefs-Platz 5.

נער אינהאַלטהאַמע ערלאַסטן אונד דאַצו דעם ליטעראַטן מאַראַזאַם נאָך בוכהאַלטן עגמיתעדעש האַבע. אַלץ ציירראַמה שאַפאַרי איבערגאַנג מיך נון דעם אַראַדער אַלץ־איסטן, דער נאָך אַשאַרט אין דיא מאַראַנאַשנקאַסטרע אין דער אַטוישאַנאַסט בראַנאַע. איך האַסטע קיינע אַהנונג דאַפאַן, דאַס איך פערלאַסטע דיא אונד וואַר דאַרער נישט וויע. נו, איבערראַשט אַלס איך אין איינע אים קעלערע בעפינדליכע צעלע געשאַפערט וואורדע, וועלכע אַן עגנ אונד שאַפאַ וואַר, דאַס איך ווידער שטעהנע נאָך דאַצו מיט איינעם וואַרטע מיך נישט פרייא בעוועגען קאָנטע. איך מוסטע מיך איך דיא אין אַרערסטאַלאַלע בעפינדליכע פרישע ניעדערלע. נען. אַאַר דיא מיט איינעם נוקלאַך פערזעהענע מדיר וואורדע אין וואַכאַסטן געשטעללט. וועל. בער מיך פאַרשווערענד בעאַבאַכטעטע. פאַר מיי. נער אַנטוישונגען האַטטע מאַן מיר צוגעזאָגט מיינע נעוואַטטע באַראַשאַפט. דיא אים מאַטעגעט אים 8000 גולדען בעשאַנדט. דאַנן צאַהלרייכע גאַלדוואַ. רען אונד דאַמאַנטען אונד איך שטיינע פאַרשיעדע אבנעגאַמטען. איך ערוכטע איינען פאַרלאַסטען, מיינע פרוא פאַן מיינעם איינגעטהאַלטאַראַע צו פער שטענדיגען, וועלכעס פערלאַנגען יעדאַך באַיש אבנעוועזטן וואורדע. אבענדס וואורדע איך אין איינען פאַקטר גזנזעצט, אונד פאַן דעם אַראַדער פאַלצים־גן נאָך אַראַד טראַנספאָרט ווער־דע. איך נאָך אַראַד טראַנספאָרט בעגאַנדע מיך אין מיינען נעוואַהנלי. כען ווערקטאַנקסידערן, אין איינעם לוכטען זיטם. טראַצדעם, אונד וואַרדע דיא דיסאַאַל מיינע בטטעע. מיר פאַם הויזע איינען אבערצעהער האַ. לען צו לאַסטען נישט פערשפּראַכען. אַלס ווער אין שטוכרוך אנקאַמען, דיא דער אַראַבער צוע דיא שאַפאַיאַן בעריישט פאַסטרט. ווער פאַהרען דעם. האַלב צום בוראַפּטסטער צענטראַלבאַהנהאָף צו. ריק אונד פערלייכען מיט דעם פון דריישטער 10 אורד אבנעהענדען צוגע דיא הרפּשטאַרט. אַס נעכסטען מאָרגען לאַנגטען ווער אין אַראַד אונד וואורדע איך אין דיא פאַרציאַ בעפאַהרט, וו מאַן מיר דאַס וואַכטמעטער צום איינגעהאַלט אונטערן. איך פערפייטע מיך דער דער הומאַנטסטן בע. האַנדלונג אונד וואורדע מיר אין איינעם בעטטע צום איינגעהען מאַן דער דייזע אנגעזעהען. איך דרייבטע מיר איך אים איינגע נאַהרגעדענען נאַטטהייזע שטיינען האַלען לאַסטען. דרייא שטונדען שטעטע וואורדע איך דעם פאַרציטשע פאַרגעשטעללט אונד יעצט ערטהיל איך נעהערעס איבער דען ווייער מיך איינגעטרטענען פערדאַכט דער דעהלע.

„אַללע עטשיטנען אונד דער קאָנט פירטטע זיינע נאַטטע אין אינגעטרטטענע שטאַלצע הערנס. איינטע איינען זיינע שטוטע ווייטער אונד אַנטטע איינען, דאַס עס נישט איינען פערטאַנען אַנאַנען וויטטען לאַנדע נעבע דער אים נישט אינגעטראַגטע אונד אַנטוטאַר וועדע? דער אויטר. האַנן דער דאַס מיט אַנראַדע ריק. „עצערדע מיר קאַ. נע, וועגן אַך דער דייטטשערנע, אבער דיא בעטצערן דעם לאַנדעס וו אַך הערקאַסטע. האַס דיר נאָך נא שטייער אַדער צוגע עטטר בטטע.“ „דיא דיטטס דיינע הערין“ פרוג דער נעטרטטעטע קאָנט. „דיא קאָנען פון סאַבא.“ בעיטטעטע דער אַוטטראַהנן וונד וואַרנט אַן דעם גאַנגטע. שפּאַרטע. אינגעבלקליך דיטס דער קאָנט שיקען נאָך אַוטר — דיא קאַם אונד עטטעקטע דען קאָנט זו דורך אַוטרע שאַרטיט אונד אַנטוטאַר. דאַס דיא אַוטס בלייבען מטטטטע. אין אינגס דער הרפּטטאַלאַטע ערוטאַלעטס וואורדע אין נאָטטער אַלטאַר ערבוט אונד דאַרוף דאַס גאַלדענע בלוד דעם אַוטערהאַרנס נעוטטע. מיט דעם בע. שטעלע, דאַס יעדער דאַס קנע פאַר דעם נאַטטערבלידע בינען מוסט. שיעלע אוס פערלאַקטען אונד־ענקגאַרדן מענגען אַאַלנטען דעם בעפעהלע, שלאָגען נאַכאַנטשיש קרייזע אוס דען נאַטטען, טראַנקען אונד אַנגען אוס דען אונד בעטטעטן אוהן אַן.

„אינגס פאַנגס ריטאַאַטטע מאַן אינגען אַלטען פאַטטטען יודען, דער נעקרענגס פאַן דער פערשאַלע דעם וואַהרען גלויבענס, דען נאָטטען צערטטטרעטע, עס וואַר פאַרבנטטאַראַנע דאַרוף אונד ער וואַר צו דעם רכטטער אַאַר דען טאַהרען הערטטטנטלעטטע. דער רכטטער אבער אין קלינער פטטטטינער מאַנן, שטראַף לענגעלנד:

„אַלס עטשיטנען אונד דער קאָנט פירטטע זיינע נאַטטע אין אינגעטרטטע שטאַלצע הערנס, אינטטע אינגען זיינע שטוטע ווייטער אונד אַנטוטאַר אינגען, דאַס עס נישט אינען פערטאַנען אַנאַנען וויטטען לאַנדע נעבע דער אים נישט אינגעטראַגטע אונד אַנטוטאַר ווערע? דער אויטר. האַנן דער דאַס מיט אַנראַדע ריק. „עצערדע מיר קאַ. נע, וועגן אַך דער דייטטשערנע, אבער דיא בעטצערן דעם לאַנדעס וו אַך הערקאַסטע. האַס דיר נאָך נא שטייער אַדער צוגע עטטר בטטע.“ „דיא דיטטס דיינע הערין“ פרוג דער נעטרטטעטע קאָנט. „דיא קאָנען פון סאַבא.“ בעיטטעטע דער אַוטטראַהנן וונד וואַרנט אַן דעם גאַנגטע. שפּאַרטע. אינגעבלקליך דיטס דער קאָנט שיקען נאָך אַוטר — דיא קאַם אונד עטטעקטע דען קאָנט זו דורך אַוטרע שאַרטיט אונד אַנטוטאַר. דאַס דיא אַוטס בלייבען מטטטטע. אין אינגס דער הרפּטטאַלאַטע ערוטאַלעטס וואורדע אין נאָטטער אַלטאַר ערבוט אונד דאַרוף דאַס גאַלדענע בלוד דעם אַוטערהאַרנס נעוטטע. מיט דעם בע. שטעלע, דאַס יעדער דאַס קנע פאַר דעם נאָטטערבלידע בינען מוסט. שיעלע אוס פערלאַקטען אונד־ענקגאַרדן מענגען אַאַלנטען דעם בעפעהלע, שלאָגען נאַכאַנטשיש קרייזע אוס דען נאָטטען, טראַנקען אונד אַנגען אוס דען אונד בעטטעטן אוהן אַן.

„אינגס פאַנגס ריטאַאַטטע מאַן אינגען אַלטען פאַטטטען יודען, דער נעקרענגס פאַן דער פערשאַלע דעם וואַהרען גלויבענס, דען נאָטטען צערטטטרעטע. עס וואַר פאַרבנטטאַראַנע דאַרוף אונד ער וואַר צו דעם רכטטער אַאַר דען טאַהרען הערטטטנטלעטטע. דער רכטטער אבער אין קלינער פטטטטינער מאַנן, שטראַף לענגעלנד:

„נכט אום מאַרע, אין דאַס נאַרראַנהויז פרוהט איהר, דען נלויבט מיר, אין יעדער דער דענגענדען יודען דענקט נעהרט נאָנען זו וויא דייזער מאַנן; אבער וואַדזו זאָ קלוג בע עז אין־בעגרענען אַאַר דער איבערגאַטטטע אַדערדע דייזער וואַר דער נאַרר עז אין איינען, אונס נאַרראַנהויז מיט אים!“

רב האַש שוויגן אונד זאַה אויף דען שוה יינעם רעכטען אבער דען לינקען אויטשאַלענגען טוטטעס.

ליב זאַה אים עשטוטע אינס נעזיכט.

„איהר וועלט שוואַה האַטטע זאָגן אונד רב האַש,“ בע. נאָנן ער, „האַס נלייכנטס האַבע אין נעראַהמט, אבער האַס פערלאַנגט מערקע איך נטטס.“

„זאָ האַרט,“ שפּראַך יעצער ליינע, „עס טראַגט יע. דער וויינ דיא ליב אים אין איך, אין נאַטטערבליד אַז צוגע שאַפען, פיעלע ווער זאָ קלוג אונד וואַהרטען בע זיא עס דיר. טען, איינע ווער דיא נאַרראַנען אונד צוגע עז פרוהער.“

ליב שטיעאַט איינען האַהען בעכער וויין אויף איינען צוג הינאַב.

„אונד ווער איזט דיא נאַרראַן?“ ריף ער דאַן לאַ. כטער, „פלייליכס מיינע נעזונט?“

„איהר האַבט מיך פערשטאַנדען,“ ווידערדרעט דער. נאַרר אין ערנסטען טאָנע. „ווייר קלוג אונד דאַס נכסטע, ווענטע ער נאַך אַזוי אַזוי הינצו. אין דער דער ליב מיט דער האַנד דוויך דער האַנדע פוהר. „איהר מאַטטע נכט איהר צו דען פערשטאַנענען 8000 נאָך 2000 דוקאַטען דאַרוף.“

„האַהאַהאַ, אייער הויז־אַקאַב־בכיבל איזט אין נאַפּט. ליכטס וועדק,“ ריף ליב לאַכטער אונד זיך פאַם וויטצע ער.

(פאָרזעטצונג פאָלגט.)

עבענער. „איהר האַבט זאָ נוט דאַרוט נעלעגענס, וויא נאָך. עלבען אינער. עס זאָלל אייער שאַדען נישט ווייר.“

„נא, נאַטטאַאַר,“ ריף רב האַש אונד דריקטע דעם אונדערן האַנד. „נעהט הערס אַנד אונטערשיידבט.“

ליב נינג הערס. „ווער־נער בריישנאַס אונד בריוס אונטערשיידבנען, וואַרף דער פאַטטער אינע פערגאַלדטע ריינע טינקפאַלע צור ערדע. דאַס זיא אין הערנס שטיקע שטאַנגע.

אַללע נאַטטע ריפען: „מזל טוב, מזל טוב.“ דער. בריישנאַס קיטע דאַכנד דיא אַדדטענגלאַטטע בריוס אונד באַהאַלט נאַרר בקטע זיך צו דעם קליינען רבי אונד רוגטע אים אַהר „ער איזט בעזאַטטען דיא ליב.“

אַללע עטטטאַלטן זיך לערטענד, נאָך אים פאַרוי. נעהען צאַנ רב האַש אין קליינעס בכלין אוס דעם זאַך אונד שטקטע עס דעם בריישנאַס אין דיא הענדע. „דאַ האַבט איהר רב ליב דאַס הויז יאַקאַב בכיבל, פערנעטט נכט דאַרין נאַכזאַלטען.“

ווידקרך נינג ליב באַרר נאָך הויזע, לענטע זיך אַאַן דער נאַכטטיש שוואַה נכטטערנע־נעטאַטטע אינס בעטטע אונד לאַה נאַנגע בכעלבען אוס.

אַטטטער טעקטער בראַנטטען דיא בידדע פאַר אַזוס שטענהענדע וואַכטקרעצען. אַטטטער טעקר פערדכטע דאַס נראַטטע אַאַנבעגעטטענדע גלאַה דאַטטען וויינעס. ער פערנאַטטע נאָך דיא נטטעגע. דען ווין ער פרינקען, ער לאַה אונד לאַה. — — —

(פאָרזעטצונג פאָלגט.)

נייעטעס.

אַבריזיג דעס קאַזערס ווילהעלם.

שטערנבערעטצע, 17. סעפּט. דיא אַבריזיג דער דייטשען נעסטע פרעאַנטעע פינגסטליך אום 8 אוהר מאָרגענס. פינגס מינוטען פאַר אַכטאַנג דעס צוגעס מראַטטען דיאַלטבערג איך דען פערראַן הערס, וואַ. ביא קאַזער ווילהעלם דיא צאַרעוטנא אונד מאַנע קאַנען יאַגטע דיא נראַבטיסטען פיהרטע, הינגאַך פאַלגטע אַלעקסאַנדער אונד דיא נראַבטיס־טען, פאַן וועלכען נראַבטיסטע מיהאַעל ניקאָלאַע־ווישע מיט זיינען צוויא אַהנען אונד דעם נעגעראַל בראַבער צור מיטלאַנדטע אַן דען רהיינישען מאַנע ווערן מיטגעהרן. פרינצערע אַבשיעד נעהמענד מיטטע קאַזער ווילהעלם דיא צוצרעוטנא איך דען

דייא נעשאַאַלענען נעדרעס, איך נאַב דיא נאַאַה־נען אויפקלערונגען אונד ערצעהלטע דאַס יעגע פערזאָן נאַמענס ל. איזילער. וועלכע אַנגעבליך דעס דיעבשטאַהלס בעאַינצבטטען וואַר, מיר פאַר לענגערער צייט נאַלהוואַרען נעקיפּט אונד דיא. זעלבען פאַר מעהרערען וואַכען ביא מיר אום 400 גולדען פערזעטצט אַשטאַב. איזילער לאַגטע דאַס פאַגאַר באַהד וויעדער אום אונד שאַגאַר אין מיט דעמזעלבען נכט מעהר אין אַרבעגער אינער ווישערען בעריכטונג. דער פאַרלייטטע נאַהם מיינע ערקלע. רונג צו פראַאַקאַלל אינד עראַפּפּנעטע מיר, דאַסס אַך פרייא זיא אונד דאַפאַרט אַבריזיג קאָנגטע. צוגעזיך וואַרטען אַן אַן בידאַפּטע אַבגע. נענאַסטענען ווערטהאַבען אונד דאַס באַאַרעלד פאַר צייגען ווידער צוריקגעגעבען, מיט דעם נאַב. מטטאַאַטגעע פערליעס אַך דערעיך אַראַד אונד קאַם הייטע מאַרגענס אַן דער הייטטאַטטאַ מאַן. זאָייטס דיא ערצעהלונג דעס הערן באַשטאַוטטע. עס פראַגט זיך זו אַן אַס נאַהטוערנג וואַר, דאַס מיס איינעס דעזיגען בראַר, וועלכער זיך אַן דער צוגעזיך וואַרטען אַן אַן בידאַפּטע אַבגע. נענאַסטענען ווערטהאַבען אונד דאַס באַאַרעלד פאַר צייגען ווידער צוריקגעגעבען, מיט דעם נאַב. מטטאַאַטגעע פערליעס אַך דערעיך אַראַד אונד קאַם הייטע מאַרגענס אַן דער הייטטאַטטאַ מאַן. זאָייטס דיא ערצעהלונג דעס הערן באַשטאַוטטע. דער פאַרלייטטע נאַהם מיינע ערקלע. רונג צו פראַאַקאַלל אינד עראַפּפּנעטע מיר, דאַסס אַך פרייא זיא אונד דאַפאַרט אַבריזיג קאָנגטע.

דיא קאיזערין מיט דער גראפסיפסין מאריא מאר־קאיזנא. אלס דער צוג איינזאהר, שטאנד קאיזער פראנץ יאזעף אין רוסישער נעגעראלסאוניפארם מיט דעם באנדע דעם פרעבראזענסקי־אורדין געשמיקט. בעריים ארף דעם פרוסישן ברעסטשטערן. זיי. מאריסטע שטאנד הערבאי, קיסטע מיט הערצלינגע אומר־מונג דריימאל דען קאיזער אליעקסאנדער אנד שטו. מעלטע דעמזעלבען קרעפטיג דיא האנד. ווהרענד דיא קאפעלע דיא אסטערריכישע המנע אינפא־נירטע, זאראנן קיסטע זיי. מאריסטע דיא קאי־זערין, אינדעם ער אחר הערצלעכלא דיא האנד קיסטע הערצלעך אנד דיא קאיזערין פרעדריק פון גראפסיפסין פעטער שטאנד. דענען זיי. מאריסטע הערצלעך דיא האנד שטו. טולטע. דיא נאנצע בעגרעטונג האטטע איינען איבערא־אוס הערצליכען קאראקטער.

שלאג 4 אוהר אחר דער דייטשע טעפעראט־האפטונג איין; דא דער מאלאנזאנען ניכט נעגיא פאר דעם פערראן דעלט. זא אילטען דער צאר אנד דיא צארעווא. קאיזר קאנג פראנץ יאזעף אנד דיא גראפסיפסין דעם נייזען מאנארכין איינע שרייטע עגבנגען. קאיזער ווילהעלם, אין רוסישער אנזאגע, מיט דעם באנדע דעם אדלעראר־אדרענס אנד דעם נעאראנס אדלין נעשמיקט שטעג מיט יונגעלבער לייבגארדיע אנד דעראהיט, אלן דען קלעגנען דעם הארענשטרעבערבערגיס מאיעס „הייל דיר אים דענגסקראנץ בעגרייסט. אים. דער צאר עגסבלאזט דאס הייס; דיא ביידען מאנאר־בען אומארמסטן אנד קומטען דך דריימאל אין הע־צליכסטן ווייזע; דערזיין קומטע קאיזער ווילהעלם דער קאיזערין מעטרמאלס דיא האנד אנד בעגרייסט דיא צעליכסטע דיא גראפסיפסין מאריא אפאלזאנא דיענע גראפסיפסין אים דעם הייזע מעק־לענבורג, אונד דאנן קומטע ער ערדען גראפסיפסען צווייטאל.

הערזיג אומארמסטען אנד קומטען זיך קאיזער ווילהעלם אנד קאיזער־קאנג פראנץ יאזעף דריי־מאל מיט דער גראפסיפן צעריטבקיט. דרכט הינ־טער דעם קאיזער שרייטען פרכט בינמאפרק אנד גראף קאלנאקי, ברכטערע אים פריישער אנד פארם מיט דעם באנדע דעם אנדרעאס אדרענס.

נאך נעגענדיגער פארשפעלונג דער בוי־טען פהרנד דיא הערראשאפטען נאך דער שלאגטע אים ברכטען דאנן אם כאיזער ווילהעלם מיט דער קאיזערין, אים צווייטען כאיזער־קאנג פראנץ יאזעף אים אין דרייטען אנד דיא גראפסיפסין מיט דעם פרכטען בינמארק אנד דעמען ביידען יאזעפן הערבערט אנד ווילהעלם.

דיא קאיזערין מיט דער גראפסיפסין מאריא מאר־קאיזנא. אלס דער צוג איינזאהר, שטאנד קאיזער פראנץ יאזעף אין רוסישער נעגעראלסאוניפארם מיט דעם באנדע דעם גראפסיפסין פעטער שטאנד. דענען זיי. מאריסטע הערצלעך דיא האנד שטו. טולטע. דיא נאנצע בעגרייטונג האטטע איינען איבעראוס הערצליכען קאראקטער.

שלאג 4 אוהר אחר דער דייטשע טעפעראט־האפטונג איין; דא דער מאלאנזאנען ניכט נעגיא פאר דעם פערראן דעלט. זא אילטען דער צאר אנד דיא צארעווא. קאיזר קאנג פראנץ יאזעף אנד דיא גראפסיפסין דעם נייזען מאנארכין איינע שרייטע עגבנגען. קאיזער ווילהעלם, אין רוסישער אנזאגע, מיט דעם באנדע דעם אדרעאס אדרענגס אנד דעם נעאראנס אדלין נעשמיקט שטעג מיט יונגעלבער לייבגארדיע צווייטאל. דאנן הערבערט דער אבערבע אין אנדרעאס אין דעם הייזע מעק־לענבורג, אונד דאנן קומטע ער ערדען גראפסיפסען צווייטאל.

הערזיג אומארמסטען אנד קומטען זיך קאיזער ווילהעלם אנד קאיזער־קאנג פראנץ יאזעף דריי־מאל מיט דער גראפסיפן צעריטבקיט. דרכט הינ־טער דעם קאיזער שרייטען פרכט בינמארק אנד גראף קאלנאקי, ברכטערע אים פריישער אנד פארם מיט דעם באנדע דעם אנדרעאס אדרענס.

נאך נעגענדיגער פארשפעלונג דער בוי־טען פהרנד דיא הערראשאפטען נאך דער שלאגטע אים ברכטען דאנן אם כאיזער ווילהעלם מיט דער קאיזערין, אים צווייטען כאיזער־קאנג פראנץ יאזעף אים אין דרייטען אנד דיא גראפסיפסין מיט דעם פרכטען בינמארק אנד דעמען ביידען יאזעפן הערבערט אנד ווילהעלם.

דאנן שענקטע ער איינען נאכטען בעכער מיט פייערינען ווין פאלל, אונד ליב מיטטע אין אלע דא נעזונדהייט ווינער בריוט אויסטרינקען, דאנן מיטטע דייטער אויף דיא נעזונדהייט דעם שווינגרמאסטרס, דעם רבי אונד דער נאטטע פרינקען, אויך דיא בריוט ווילכטע שענקטע אים אפטערס אין, וואס אויף פינאנזאסטונג דעם נאדרען נעשאה. קורץ דער נאדר מאכטע זיא פיעל וויטצע אונד נאדרהייטרין, דאס זיך דיא נאנצע נעזעלשאפט פאר דא־נכן שטעהפלטע, אונד דער פאן ליעבע אונד ווין גליינדערט ליב נאך פערר ווייא דיא אנדרען.

מיטטען אין דעם פומולס בעגרייפט דעם רבי פיי־נער דעם נאדרען אלטסטר אונד דען נאדס אין אום־ווהרנדען אהר דריקקנר רוהטע ער אים אנ, „דיא האט אים אם אפט נעגנט אינגשטענדיג, דענע אוגס עייב, נעגט צו אים.“

דעם נאדרען נעגנטע דאס מאם ווין אונד לאכטן נעראכטעט ווהר. „אונדדע מאכטלך בראכט אונד לאנגע, ער ליעבסטע ווין שאן אינגנגנגנגע הארזוטן, שפראך אין ליידיגם נעגנטע אונד מראם אן דאס קלייגע מיטטען ווא דיא בוריגן ליינגנדען אונד דער בריוטפאפטער אפטן, פאפער אונד אנסטער אויף אונד אנ. אויך ליב ליעבע דיך, דער נאדר נאדס דען שטאנד אונטיכר אוס. פרעפנדען אנגעדס אים אונד שרענדעטע ווייבטיטטען מיט אים אן דאס עפדרגנגע קאנגטפפטן.

„רב ליב! בעגאנן דער נאדר. אלס ליב דך דוס לאכטען אן דיא עקע דען מאכט אנד דיא ווין בע־נדרעטע, אחר דיך דער אפען דער נאפטפטלאדע אונד ווייטפ, דענן אנ דיא מענגגער בריוטפטפטנגטפטן, ווהלדן דיא אפן נאפטפטלאדע אין שפרענגן.“

„נא רב ראש, דא נאנט מיר שטוהט נשטיפ.“ לאכטע ליב. „בייא נאפט אין דאס אין אנ.“

„אהנט אחר דאס בוך דאר דיא אקאב אינמאל נעדע־נן?“ פרגט דער נאדר.

„בין אך אין אלטפטן ווייב ד־ דרף ליב.

„מאן מוס אוך דיא בוכער דער אלטפן ווייבער לע־נן,“ אנטפט דער נאדר. „דענן דענן אוהר שטוהט אינמאל אפן אין דך ווהלדפט דאנט, אונד עס צופפלליג פפט דעם אנ־נעלעגענן בוכע שטוהט בעגלייטט אוגס. שפיינן גלייך דיא ווייבער — אה דאס קענגנן ווהר שאן, דאס דאכנן ווהר נעלעגען.“

„אוהר דאכט דענגנ, לאכטע ליב ווערדע.“ „מאן מוס מאכנגט דענגן, אוס נעגט אין דך שטייבנן, אונד מאן מוס דך דך מהר אפ אינגט אדרגן ווהר דיא אפ אנגנגנ דער נאפט דענגן. אלזו דאס ווהלדט אוהר מוס אינגט הייגן־יאקאב־נעגר.“

„עס שטעהנן נעכטס דיא פרענגן אונד שטורמנ דאריגן, דאנט דער נאדר, אבער מאן קאנן מאכנט נוטט לעהרנן דאריגס צוגרנן, אך ווילל אין דך משלע דאריגס ווענדלען.“

ליב שאפ לאכנגר דאס מאפפפקאפפנן נאך שיי־פע אלס עס שאן אנט. דענגלפט דיא לאכנגן דענגן ווי־דעלאקנן דער שווארצען נלענגנדנן. הארע אים דען ווענגנגנגר אונד ריף: „לאפפט הארגן דך דאש.“

„אהר ווייס, בענאנן ענגנר, דאס אנגטער אנגערגס ווייגן קאנג מאלאפפנ ענגרגנג דיך נאפטענדענפפ ווערגר אינגנפהרט ווהרדן. מאן דער קגנגנן מאן מאכא אונר אהרגן פרינדגן דיא צו מאלאפפן קאפפן, ווהרדן ער מענגנראכט.

„הוסטנלך ווהר פן אין גלדענער אויגנהאהן דען אללע פערגהרגן מוסטען, ווייל ער דיא אוראנכ־ ווהר דאס קאנג מאלאפפנ מאן דער קאנגנן מאן מאכא בע־קאנגנ ווהרדן. דענגן אלס אינמאל מאלאפפן דער ווייטע אין נאפטס פפפא נאכ, האטטע ער אויך אללען פרגיגן, אונגן לאפפטן, אין ענדס מוס אינגט מאן אהרער אים. הנשקגלן; דענן ער ווהللפט ווינגן קאנגנלינגן נאפטפן אינגן, דאס ער נכט נור אללע ווענגגנ שטאכנן דער ערדע קגנגנ, ענדגדרן דאס ער אוך אללע שפ־אכנן דער מרדע פפשטעהט.

פאלליעטאן.

טויבעס ר׳ ליב.

(פון פאפרעפטעלונג.)

רב אנשל בילדשטן דען מאן דאס נאדרען, דער אוך אם ווכנען אבנגד אבנגנגרעדם וואהרזיג. אלס דיא הנאם אנפפרשרינגען ווערדן אללטען.

דער נאדר מאכטע אין דער אוך דיא דיא שאנן אינגן דער בריוט, אין ווכלבן — דיא ער נאנ — פנקטפלדן, דאבנשטאהרע נאכט פון דען שאנטען הימפלישן זאנ־ נגשפאהלן פרעאיגנגן ווערדן ווערדן אללטען.

דער נאדר מאכטע אין דער אוך דיא דיא שאנן אינגן דער בריוט, אין ווכלבן — דיא ער נאנ — פנקטפלדן, דאבנשטאהרע נאכט פון דען שאנטען הימפלישן זאנ־ נגשפאהלן פרעאיגנגן ווערדן ווערדן אללטען.

דאן שענקטע ער איינען נאכטען בעכער מיט פייערינען ווין פאלל, אונד ליב מיטטע אין אלע דא נעזונדהייט ווינער בריוט אויסטרינקען, דאנן מיטטע דייטער אויף דיא נעזונדהייט דעם שווינגרמאסטרס, דעם רבי אונד דער נאטטע פרינקען, אויך דיא בריוט ווילכטע שענקטע אים אפטערס אין, וואס אויף פינאנזאסטונג דעם נאדרען נעשאה. קורץ דער נאדר מאכטע זיא פיעל וויטצע אונד נאדרהייטרין, דאס זיך דיא נאנצע נעזעלשאפט פאר דא־נכן שטעהפלטע, אונד דער פאן ליעבע אונד ווין גליינדערט ליב נאך פערר ווייא דיא אנדרען.

מיטטען אין דעם פומולס בעגרייפט דעם רבי פיי־נער דעם נאדרען אלטסטר אונד דען נאדס אין אום־ווהרנדען אהר דריקקנר רוהטע ער אים אנ, „דיא האט

פאללעטאן.

טויבעס ר׳ ליב.

(פון פאפרעפטעלונג.)

רב אנשל בילדשטן דען מאן דאס נאדרען, דער אוך אם ווכנען אבנגד אבנגנגרעדם וואהרזיג. אלס דיא הנאם אנפפרשרינגען ווערדן אללטען.

דער נאדר מאכטע אין דער אוך דיא דיא שאנן אינגן דער בריוט, אין ווכלבן — דיא ער נאנ — פנקטפלדן, דאבנשטאהרע נאכט פון דען שאנטען הימפלישן זאנ־ נגשפאהלן פרעאיגנגן ווערדן ווערדן אללטען.

דאן שענקטע ער איינען נאכטען בעכער מיט פייערינען ווין פאלל, אונד ליב מיטטע אין אלע דא נעזונדהייט ווינער בריוט אויסטרינקען, דאנן מיטטע דייטער אויף דיא נעזונדהייט דעם שווינגרמאסטרס, דעם רבי אונד דער נאטטע פרינקען, אויך דיא בריוט ווילכטע שענקטע אים אפטערס אין, וואס אויף פינאנזאסטונג דעם נאדרען נעשאה. קורץ דער נאדר מאכטע זיא פיעל וויטצע אונד נאדרהייטרין, דאס זיך דיא נאנצע נעזעלשאפט פאר דא־נכן שטעהפלטע, אונד דער פאן ליעבע אונד ווין גליינדערט ליב נאך פערר ווייא דיא אנדרען.

מיטטען אין דעם פומולס בעגרייפט דעם רבי פיי־נער דעם נאדרען אלטסטר אונד דען נאדס אין אום־ווהרנדען אהר דריקקנר רוהטע ער אים אנ, „דיא האט

פונד, דער גראַפּיסטסן דיא האנד. אומארמסע אונד קיסטע דרייטאַל דען קאָנינג פראַנץ יאָזעף, דען צאַר אלעקסאַנדער אונד דיא גראַפּיסטסן, נאָכדעם דער קאַיזער דען הונגאַרן בעשטיג. מראַס ער אין דאס פענסטער אונד בליבט אין דיעזער שטעל. לונג ביז דער צוג דען פעررען פערליעס.

אַבריוו אונזערעס מאָנאַרכען.

אום 10 אוהר פערליעס אויך קאַיזער-קאָנינג פראַנץ יאָזעף שקערנעוויצע. נאָך הערצלכער פעראַבשיעדונג פון פעראַס וו. מאַיעסטעט. דיא אַנרעדונג אונ ארמע פיהרער, דען פעررען, דער צאַר פאָלגטע מיט דער גראַפּיסטסן מאַריא פאַוולאָוונא, זאָדאַנן דיא גראַפּיסטסן וולאַדימיר אונד ניקאָלאַי. דער קאָנינג פראַנץ יאָזעף קיסטע דער צאַרעוונא, דער גראַפּיסטסן דיא האנד אומארמסע אונד קיסטע דרייטאַל דען צאַרען. דעם ער הערצליך דיא הענדע שטעלטע, אידם מיט וואָרטען וואָרטען פיר דיא אויפאַרטהע אַנגעקנעפּ. דער צוג זעצטע זיך אין בעוועגונג אונד אין ליטעס פענסטאַל וויעדערהאָל. מעס הוראַה קריאַשאַל צום אבשיעדע.

אויפלאָזונג דעס רעפּהולעלס אין נומ. 93.

דאס ווידערהאַרן-שופר.

ריכטיג געלאָזט פון דען הערערן:

אנשל ליב בערגער — פאַלדאַש, סטוזאַי יאָקב — סערעס, מנחם צבי ראַזענבערג — פ.-לאַדאַני, אדאָלף נאָלד-בערגער — ש. קאוא, הרבנית בילא גרינבוים אונד חיים יוסף גרינבוים — האַסאַפּע, מנחם אבנדור קוסקעשטין — מיקלען, ישראל מאיר נאָס — קוסקעשטי, שטול סנד לעווי — סאַבאַטלאַ-יאָזעף יונגייס ש. אַראָן, א. ב. מאַר-מאַנשוויטש אונד דוב פעלדמאַן — באַלי, אדאָלף מאַר-קאַש — קאַבא, משה לעפקאָוויטש — פ.-פייער, משה ליפמאַן שטערן — סעשעני.

פערלאָזונג

דער 1880 מחיים אונד קינגערנער-לאָזע.

ביא דער אם 15. סעפטעמבער פאַרגעגאַנענען צייטהונג דיעזער לאָזע פעל דער הויפּטטעפּער מיט 10.000 פלי אויף נ: 469 ני 28; דער 2-טע פרעפּער מיט 4.500 פלי אויף נ: 3867 ני: 44; יע 1000 פלי געוואָנגען נ: 414 ני 33, נ: 469 ני: 10 אונד ני: 61, נ: 2673 ני 99.

דער פאַלי לאָזע.

ביא דער אם 15. סעפטעמבער שטאַטגעפונדענען צייטהונג דיעזער לאָזע פעל דער הויפּטטעפּער מיט 40.000 פלי אויף נ: 86626 דער 2-טע פרעפּער מיט 4000 פלי אויף נ: 71245 אונד דער 3-טע פרעפּער מיט 2000 פלי אויף נ: 27159. יע 400 פלי. געוואָנגען נ: 55651 אונד 74.04, יע 200 פלי נ: 6384, 15507, 9205, 36991 49561.

לאָטטאַ-צייטונג אם 17 סעפּטעמבער.

פראג	38	48	20	61	27
לעמבערג	49	57	59	40	76
הרמאנשטאדט	25	59	44	50	90

פערענטוואָרטליכער רעדאַקטער:

יקותיאל הלוי לעדערער.

געשעפטסבעריכט.

פעסטער פרייזע.

נעפרייד-נעשעפט. פון ווייצען וואורדען צייטונג 14000 מעצער צו נאַכפאָלגענדן פרייזע פערקויפט:

ווייצען, פרייס 300 מטרצער 79.7 קיל 8.60 גולד. 300 מטצער 79 קילאָ 8.56 גול. 100 מטרצ' 79.5 קילאָ 8.50 גולד 100 מעטער-צענטער 78.5 קילאָגר' 8.40 גולדען. 100 מטרצ' 79.5 8.45 גולדען.

מעסטער בארען 600 מצ' 78,5 קי 8.35 פל. 100 מטרצ' 77.2 קילאָ 8.37 גולדען 150 מעטערצענטער, 78,2 קילאָ 8.40 גולד.

פרעבוינגער שלאַכטפיעה-מארקט. דער אויסטריב בעשטאַנד צום מארקטע אם 16 די ס 1785 שטק, דאַפון 1109 אונגאַרישע, 36 נאַליציע אונד 258 דייטשע. מאַן בעצאָהלטע אונגאַרישע פיעה מיט 57—61 פל. דייטשע 60—61 פל. נאַליציע מיט 58—60.

אנצייגע.

איך בעעהרע מיך היעמיט מיינען געעהרטען גלובענסבריעדערן אנצוזאָגען, דאס איך מיר אין בוראַפּעסט, פעטאָפּיאַנסטס נו: 3 עבענערערדע

איין גאַסטהויז עראָפּפנעט האַבע.

וועלכעס אונטער שטרענגסטער אויפזיכט, זאָוואָהל אים בעצוג אויף כשרות אלס אויך פיינלכקייט נע-ליטעט ווירד אונד מיט זעהר ערמעסיגען פּרייזען.

איך ערזוכע מיינע יידישע גלובענסבריעדער האַזעלבסט, וואָנן זיא נאָך דער הייליגסטער כאַס מען מיך בעזוכען צו וואָלען.

האַבאַכטונגספאָלל

סאַלאָמאָן שווארטץ

נעוועזענער טמא. עסראַיר שאַנטער.

דיא ספרים פון לאַנדהאַנדלונג פון

מ. ע. לעוויס זאָהן

בודאַפּעסט, קאָנינגסגאַסע נו: 1

עפּפּעהלס אידר ווייסאַרישעס לאַנער פון עכטע יראַסלאַווער אונד כאַלאַפּער טליתים, טליתים קטנים, נאָלד אונד זילבער בארטען (עפּוד) ספרי תורות תפילין, מזוזות פון ספרים נאַסיס, אויסגעזוכטלעסטע שופרות מיט אנגענעהמע קלינגענדן טאָנען, סדורים מחזורים, חומש, תהלים מיט אונגאַרישער, דייטשע אונד יידיש דייטשער אינטערלינעאַרן אין פּרעכטיגענדן איינבאַנדען, סליחות דייטש אונד יידיש איבערזעצונג. פערנער דיזר שעפּס פאַרעהרונג פרוכת אונד מאַנטעל מיט דען שאַנטען גאָלדשטיקערייען צו דען בלוטיגען פאַרבראָקסיזיען.

אתרוגים לולבים והדסים.

לדן הסכות אויסגעזוכט, זאָוואָהל סכדים אלס אויך אין אָריגינאַל קיסטען אתרוגים, גרינע לולבים אונד הדסים. — בעשטעלונגען פון פאַס ענגען נאַכגעאַכטע אדער אונגאַרע וועדען שנעלסטענס בעזאָרגט.

אדאָלף ראָטה

הערן- אונד קאַבען-קלייידער לאַנער

בודאַפּעסט, לאַנדסטראַסע, קאַרל סקאַסטערגע.

עפּפּעהלס דען וואָהלאַכטבאַרסטען לאַנער פון

הערבסט אונד ווינטער-אַנצייגען

אין איך דאָזען, נעלעגע, אינטערעסאַנטע, דויגטע-אַלדאַ-מאַסס, האַוולאָקס, מעקסקאַנער, שאַרפע אונד ווייטע, סעלבע אוראַ

כנאַבען קליידער

(בלו חשש שטאָף)

נאָך נייסטער מאָדע אין דען בעלינגסטען פּרייזען.

בעשטעלונגען נאָך מאַס ווערדען בעגען 24 שטונדען. מיט אויסנאַהמע פון שבת אונד יום אַ-נעקומען.

מצבות.

ארנאלד קאהזס

נראבשטיין-לאגער בודאפעסט,

Waltzner-Boulevard Nr. 5.

(זו שבת אונד יום נעשטערט.)

עפּפּעהלט זיך אללען יענען, וועלכע דיא מרוירינג פּפלעגט דעס גראבשטיין-זעטצונג צו ערפּלען האבען.

זעהר שאָנע גראבשטיינע אים מאַרמאָר אונד גראַנינ דנד אין גראַסטער אויסוואהל פּפרעהן-מדיג. קאָרדעקטע גראוירונגען, זעהר שאָנע שריפטען מיט עכטער פערגאָלדונג ווערדען בעסטענס אויסגעפּהרט.

אַדעהטעריש אַלע,

עסטענצען, אַעשהערס אונד קאָלעדרס

צור ערצייונג

פון אללען נייסטען נעטענקען,

ווי:

לינערע, רום, שליוואָוויץ, טרעבער

אויף קאָלטעס וועגע אָהנע אַפּפּאַראַטע,

עסטעהלס דיא פאַבריק דעס

ארנאלד וואַטעריך

בודאַפּעסט.

מאַבאַקגאַסטע, הים-א-וחס דעס איזוי- טעפּפּער פּעטענער וויינגעסטע. קאָרק אונד אללע צור וויינ- פּעריבעקיטונג נאָטהיגען אַרטיקעל. ראָשהק וויינפאַר- בען, שיללער-אַרבע, ווינטקוקע, הוזוקנבאַוו, נאָל- צעוען, ווייגשטיפּס, קלעריונגסלוטער. עטצ. צור ווינאַנאַליזאַציאָן.

נייא! ווייגערמעדרוגנסבאַמאַפּאַציאָן

מאַנוליאַראַנסכען אונד פּרייזקאַראַנט נראַטיס.

דיא נייעסטע ערפינדונג

איזט דאס נאָך פּראַעפּאַראַט אונד אים אַפּטיקע נייעסטע-ערפינדונג פון **פאַלאַסטשטבראַנד** פון פאַלליס-צער, וואָוואָהל פיר הערען אים אויך פיר דאַמען אונד קינדער; ווילבעס איזט אָהנע פעדערן אים יינעס נוסט קינסטליך קאַנשטריוירט אונד האַט דען צוועק, דאַס עס ווילבעס דיא פּעראַלטעסטען בייכע אין קינדעסטער צייט אין דיא גלייכע לאַגע בריינגט.

פּרייזע: אינגאַנצ פון 2—6 גולדען, דאָפּפּעלטע פון 10—15 גולדען. פיר קינדער אים דיא האַלפטע כי-לינגע.

נראַטס לאַנדער אין מוסטער-שריפטען, לויט-פאַלטענען, בעשטע-אַלאַנגען, נוסט-שריפטען אונד אַללע נוטי-וואַרענ-אַרטיקעל. — ביא ריכטבעזעהלונג בעסטע אַנגעבען אַן אַב רעכנונג, לייגט אַדרעס דאַסעלבע, וואָ אויך דיא ווייטערע.

MORITZ POLITZER, k. k. Bandagist.

Budapest, Franz-Deákgasse.

אינזעראַטע

פון דיא

„נייע יידישע צייטונג"

ווערדען אין דיא אַדמינעסטראַציאָן

Budapest, Schiffmannsgasse Nr. 6.

אָנגענאַמען אונד בילליגסט בעריעכנעט.

דער העלד פון סעפּור

דייטער, אין אונגאַרישע בלאַטטע אים אַנ-געלעגענען אחרת אדם פאַלדיעמאַן ערשטע-נעגע דייטסאַרישע דאַמען ווייד דורך דיא אַר-מיסטראַציאָן דייעגע בלאַטטעס נעגען אינ-זעראַטען פון נור

40 קרייצער

אַראָפּאַדיא אינגאַנצאַל דען צוגעזעצטע. — דייטער דאַמען אויס זעהר אינטערעסאַנט. 120 צייטונגסדייטען שאַרף אונד אין אינגעס נעס-מען פאַסטע-אַדרעסאַ נעבוטען צו בעצאָהלען נור דורך:

דיא אַדמינעסטראַציאָן

דער

„נייען יידישען צייטונג"

בודאַפּעסט, שיפמאַנס-גאַסע 6.

דער העלד פון סעפּור!

Herausgeber und verantwortl. Redacteur: Carl Lederer Druck von Markus Neuer Budapest, Franz-Josefs-Platz 5.